

Input internet consultatie ROC van Amsterdam en ROC van Flevoland m.b.t. wetsvoorstel '1 april aanmelding'

A. De 1 april aanmelding

We sluiten ons aan bij de eerste reactie van de MBO Raad zoals hieronder weergegeven:

Onduidelijkheden

Het wetsvoorstel bevat een aantal onduidelijkheden. Zo is het niet duidelijk of een aspirant-student kan weigeren aan de intake deel te nemen. De school zou, wanneer zij dat nodig acht, een intake moeten kunnen verrichten omdat dit nuttige informatie oplevert over het begeleiden van de betreffende student.

Verder is het onduidelijk welke rechten er precies aan de 1 april-melding worden verbonden. De juridisering van het geheel is bezwaarlijk wanneer noodzakelijk regelruimte wordt ingeperkt. Jongeren in kwetsbare posities melden zich nu bijvoorbeeld vaak erg laat aan. Het is onduidelijk welke mogelijkheden er zijn wanneer zij zich melden voor een opleiding die vol zit. Het heeft namelijk de voorkeur kwetsbare studenten te plaatsen op een opleiding waarvoor ze gemotiveerd zijn. Dezelfde onduidelijkheid is er wanneer een jongere met een leerbedrijf zich meldt voor een bbl-opleiding die vol zit.

Bezwaren

De bezwaren van de MBO Raad betreffen vooral de juridische vormgeving van het toelatingsrecht. In het voorstel staat nu (p. 19): "De ondersteuningsbehoefte van een student, gedrag uit het verleden, of een veronderstelde 'niet-schoolbaarheid', kan geen reden zijn om hem of haar te weigeren. Door de uiteindelijke keuze voor inschrijving op een bepaalde opleiding bij de student te leggen, en niet bij de mbo-instelling, worden afwijzingen op dergelijke gronden voorkomen".

Wat vooral ontbreekt in het huidige wetsvoorstel is dat het niet helder is welke rechten scholen nog hebben. Zij krijgen de verantwoordelijkheid om iedere jongere die zich meldt op te nemen en op te leiden. Over de grenzen van die verantwoordelijkheid wordt echter niet gesproken. Er wordt voorbij gegaan aan de professionele inschatting van de school, die ook verantwoordelijk is voor veiligheid, kwaliteit van het leerproces en doelmatig opleiden.

Opmerkingen ROC van Amsterdam en ROC van Flevoland

1. Er zijn nog meer **onduidelijkheden** die voortkomen uit ons gevoel dat deze maatregel zijn doel voorbij schiet:
 - Het is onduidelijk wat de meerwaarde van de 1 april aanmelding is voor de groep leerlingen (gezakten, havo zittenblijvers) die altijd al laat aanmelden en daarbij het risico lopen niet op een passende opleidingsplaats terecht te komen.
 - Het is onduidelijk wat de 1 april aanmelding betekent voor zij-instromers: aanmelders die niet van het vo komen zoals interne 'switchers'. Dit is al een risicogroep en in de praktijk vinden aanmeldingen veelal na de zomervakantie plaats.
 - In hoeverre is onderzocht of de 1 april aanmelding bij het MBO een oplossing is voor de risico groepen (hier die zich te laat aanmelden). Is hier niet een andere voorziening voor nodig die beter aansluit bij de behoefte van deze jongeren?
2. Daarnaast constateren wij dat de introductie van een wettelijke plicht voor vo-scholen en mbo-instellingen om gegevens over de aanmeldstatus van leerlingen die overstappen uit vo (incl. pro), vso en vavo met elkaar uit te

Input internet consultatie ROC van Amsterdam en ROC van Flevoland m.b.t. wetsvoorstel ‘1 april aanmelding’

wisselen en hier afspraken over te maken in de regio, voorbij gaat aan de ervaringen in onze regio.

Het ROC van Amsterdam heeft al sinds 2008 ervaring met een regionaal systeem en dit heeft geleid tot het inzicht dat het monitoren van het overstap proces middels een landelijk systeem gefaciliteerd moeten worden. Het landelijk gegevens systeem DUO is hier zeer geschikt voor: elke instelling heeft hier systeemkoppelingen mee. Ook is DUO nu al voor meerdere processen leidend, zoals bv. verzuimregistratie. Via DUO kan ook de terugkoppeling ten aanzien van de aanmeldstatus worden geregeld. Er is nu al veel discussie met het vo in onze regio over de mate van terugkoppeling op individueel niveau leerling via een eigen monitor systeem, met alle complexiteit van dien. Gebruik maken van eenzelfde landelijk systeem zou deze regionale verwarring kunnen voorkomen en een simpeler werkwijze opleveren.

Een voorstel

Het ROC van Amsterdam en ROC van Flevoland pleiten voor een **landelijk** systeem en heeft bezwaren tegen een regionaal monitoringstelsel.

Ter illustratie:

Ervaring met regionale systemen

Sinds 2008 wordt er al gewerkt met een regionaal monitoringstelsel. Huidige regionale systemen wekken verwachting dat er veel inzicht is te verkrijgen door de monitoring en dat warme overdracht beter geregeld kan worden.

De praktijk leert dat er toch nog veel handmatige arbeid nodig om het proces van de individuele leerling (verschillende aanmeldingen, gelijktijdige of volgtijdige intake processen) tijdig en correct weer te geven. In een regio met veel mbo instellingen en veel VO scholen is dit complex. Leerlingen melden zich ook buiten de regio aan. Regionale systemen sluiten veelal niet op elkaar aan. Dat betekent handmatige overdracht tussen regio's.

Er is daarnaast discussie over het eigenaarschap en financiering van het systeem door scholen of gemeente.

Doel van het monitoringstelsel is een actueel beeld te hebben van de status van aanmelding van de individuele leerling. De bestaande regionale systemen zijn nog niet robuust genoeg om dit mogelijk te maken en de daarvoor gewenste koppelingen met leerlingvolgsystemen in het MBO en VO (magister/Eduarte...) te realiseren. Dit vraagt om extra regie op doorontwikkeling van deze systemen zodat er gelijkwaardigheid tussen de regio's. Een landelijk systeem lost dit op.

Onze conclusie m.b.t. de 1 april aanmelding is dat deze maatregel zijn doel (de positie van jongeren die overstappen naar het mbo versterken en uitval te verminderen) voorbij lijkt te schieten en dat de verplichting te komen tot een **regionaal** monitoringstelsel onnodige complexiteit voor scholen veroorzaakt.

B. Toelatingsrecht tot het mbo voor niveau 1, 2, 3 en 4

Input internet consultatie ROC van Amsterdam en ROC van Flevoland m.b.t. wetsvoorstel ‘1 april aanmelding’

Wat betreft de introductie van een **toelatingsrecht** voor leerlingen die zich aanmelden voor een opleiding op mbo-niveau 2, 3 en 4 en de juiste vooropleiding hebben zijn er bezwaren.

Bezwaren

In het wetsvoorstel staat: ‘voldoet aan de toelatingseisen van de opleiding’. Dit betreft zowel vereisten m.b.t tot vooropleiding als beroep specifieke eisen. Daarnaast is het ‘ondersteuningsprofiel’ van toepassing wanneer het gaat om toelating van studenten met een specifieke ondersteuningsvraag (passend onderwijs). De introductie van de wettelijke voorwaarde: ‘voldoet aan de toelatingseisen van de opleiding’ impliceert een juridische toetsing van de te publiceren opleidingsinformatie, selectiecriteria en selectie procedure. Het gaat hier ook om veel meer opleidingen dan sport of kunst.

Uitgangspunt voor de intake bij een mbo opleiding is: de opleiding is verantwoordelijk voor een ‘trefzekere plaatsing’ van de leerling. Dit geschiedt op basis van een goede intake. De verantwoordelijkheid die nu bij het mbo gelegd wordt om bij het niet kunnen plaatsen van een leerling in de opleiding van zijn of haar keuze een andere passende opleiding te zoeken, kan niet vanuit opleiding waar de leerling om vraagt waargemaakt worden. Tevens is dit voor kleine instellingen of vakopleidingen onmogelijk te organiseren.

Daarnaast is de genoemde grond voor weigering namelijk in de afgelopen 3 jaar studiejaar voor tenminste 3 andere mbo-opleidingen ingeschreven te zijn geweest vooraf, niet controleerbaar. Tevens hoeft een leerling dit niet te melden.

C. Recht op studiekeuze advies

Voorstel

Ons voorstel is om niet te spreken van een ‘recht op studiekeuze advies’ maar gebruik te maken van de term ‘studiekeuze check’, gevolgd door een advies. Doel is het trefzekere plaatsen. Dat betekent dat een leerling die zich aanmeldt al via allerlei studiekeuze activiteiten (meelopen, bezoek opendagen, beroeporiëntatie, etc. die mbo opleidingen nu ook aanbieden) een keuze heeft gemaakt. Mocht dit op basis van de intake en de ‘studiekeuze check’ toch niet de juiste keuze zijn, volgt een advies.

D. Studievoortgangsgesprek en advies over voortgang van de opleiding op basis van resultaten in het eerste jaar van de opleiding

Onduidelijkheden

Hoe verhoudt deze maatregel zich tot het voorkomen van vsv en de afspraken die er al zijn? Een ‘negatief’ studieadvies impliceert immers het advies de opleiding te verlaten. Leerlingen die leerplichtig zijn moeten bij een negatief studie advies begeleid worden naar een andere opleiding. Halverwege het schooljaar is dit niet altijd mogelijk. Hoe verhoudt deze maatregel zich verder tot de leerplicht regelgeving? Bovendien: er zijn nu ook al maatregelen ten opzichte van leerlingen die de veiligheid in gevaar brengen, in de vorm van een schorsings – en verwijderingsprocedures. Daar is geen negatief studie advies voor nodig.